

VII
WZ
93 14399

DODATEK DO STATUTU
TOWARZYSTWA WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ
W KRAKOWIE.

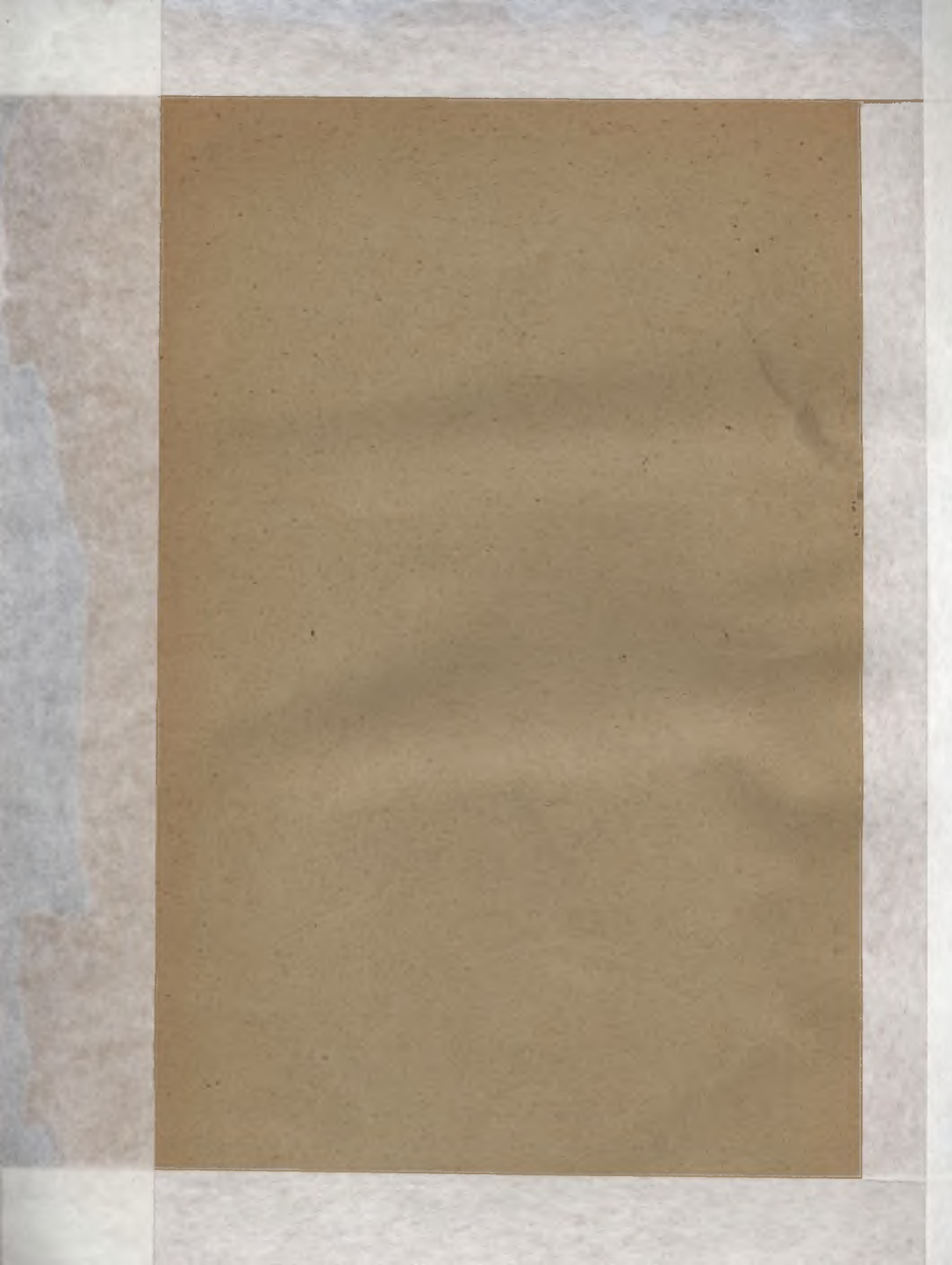
Warunki ubezpieczeń ziemiopłodów od szkód przez grad zrządzonych.

4710
VIII

NAKŁADEM TOV
C

AKÓW.
WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ W KRAKOWIE.
DRUKARNI ZWIĄZKOWEJ
zarządem A. Szyjewskiego.
1894.

B 14399

DODATEK DO STATUTU
TOWARZYSTWA WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ
W KRAKOWIE.

Warunki ubezpieczeń ziemiopłodów od szkód przez grad zrządzonych.

KRAKÓW.
NARŁADEM TOWARZYSTWA WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ W KRAKOWIE.
CZCIONKAMI DRUKARNI ZWIĄZKOWEJ
pod zarządem A. Szyjewskiego.
1894.

B₂ 58698
640345 II

B 17399

107

WSTĘP.

§. 1. Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie rozszerza działalność swą na ubezpieczenia ziemiopłodów od szkód przez gradobicie zrzadzonych, z zakresem działania w §. 4. statutu ogniowego wskazanym.

Cel i zakres działania.

§. 2. Oddział ubezpieczeń od gradu zostaje z oddziałem ubezpieczeń od ognia pod jednym i tym samym zarządem, którego prawa i obowiązki określone są statutem działu ogniowego. Wybory osób, skład zarządu stanowiących, odbywają się przeto wspólnie. Do wyboru osób, skład zarządu stanowiących, uprawnieni są tylko ci Członkowie, którzy ziemiopłody swoje w wartości co najmniej 10.000 złr. corocznie przynajmniej od lat trzech w tem Towarzystwie ubezpieczają.

Zarząd.

§. 3. Zabezpieczenie od szkód gradowych opiera się na wzajemności i tworzy dla ubezpieczających się osobny stosunek wzajemności.

Osobny stosunek wzajemności.

§. 4. Fundusze potrzebne na wynagrodzenie szkód gradowych i pokrycie kosztów zarządu gałęzi ubezpieczeń od gradu, stanowią zaliczki od ubezpieczonych na-przód opłacane, a w latach niepomyślnych zasiłki z funduszu rezerwowego (§. 40), ewentualnie dopłaty do zaliczek (§. 38). Z tych funduszy opłacane będą koszta zarządu ubezpieczeń od gradu, w odpowiednim przez Radę Nadzorczą ustanowić się mającym stosunku.

Fundusze Towarzystwa.

§. 5. Sprawy dotyczące się wyłącznie zabezpieczeń od szkód gradowych, przechodzą pod obrady na Ogólnych Zgromadzeniach, po zamknięciu rozpraw dotyczących się zabezpieczeń od ognia.

Zgromadzenie Ogólne.

§. 6. Do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach mają prawo Członkowie, którzy w Towarzystwie ubezpieczyli swoje ziemiopłody w wartości najmniej 5.000 złr.

ROZDZIAŁ I.

Zabezpieczenie, oszacowanie i wypłata wynagrodzenia.

Przystąpienie
do Towarzy-
stwa.

§. 7. Przystąpienie do Towarzystwa jest dla każdego gospodarza rolnictwem się trudniącego dozwolone.

Przedmiot
ubezpieczenia.

§. 8. Przedmiotem ubezpieczenia jest wszelki rodzaj ziemiopłodów tak na łąkach, na pomieci, w kopach lub snopach, na polu będących, jakoteż ziemiopłodów okopowych w ziemi się znajdujących.

Wszystkie części ziemiopłodów spożytkować się dające, zabezpieczeniem objęte być winny. Wolno jednak Dyrekeyi za odpowiedniem podwyższeniem zaliczki od ziarna, wyłączyć od ubezpieczenia słomę. Jaka część wartości przyjmowaną będzie na ziarno, a jaka na słomę lub łyczko, podanem zostanie corocznie w wykazach na ubezpieczenie. Tylko przy tytoniu liczy się zawsze $\frac{1}{10}$ wartości na liście dolne, $\frac{7}{10}$ na liście średnie, a $\frac{2}{10}$ na liście górne.

Wyłączenie
od ubezpie-
czenia.

§. 9. Wykluczone od zabezpieczenia i od wynagrodzenia zostają:

- a) Wszelkie ziemiopłody zabezpieczone w innem Towarzystwie.
- b) Takie, które przed podaniem do ubezpieczenia lub w czasie podania przez gradobicie uszkodzonymi były, a właściciel o tem Dyrekeyi lub Reprezentacyi nie zawiadomił. Jeżeli niektóre łąny przez grad uszkodzone zostały, należy je wykazać, skoro inne łąny temi samemi gatunkami ziemiopłodów obsiane, a przez grad nieuszkodzone, ubezpieczone być mają.

Jeżeli zaś w czasie pomiędzy podaniem wniosku, a wejściem w życie ubezpieczenia, ziemiopłody przez grad uszkodzone zostaną, winien o tem właściciel zawiadomić niezwłocznie Dyrekeyę, a w takim razie może być szkoda przez Delegata sprawdzoną i nieuszkodzona wartość w ubezpieczeniu pozostawioną. Jeżeli to żądanie nie zostanie przez właściciela do Dyrekeyi lub Reprezentacyi wniesione, natenczas poczytane będą uszkodzone przez grad ziemiopłody, jako wyłączone od ubezpieczenia i zaliczka od tych ziemiopłodów będzie odpisaną.

Specyalne
warunki.

Dyrekeya ma prawo w porozumieniu z Radą Nadzorczą, wyłączyć od ubezpieczenia lub ubezpieczać ziemiopłody od gradu pod specyjalnymi warunkami, z powodów które za odpowiednie pomyślności Towarzystwa uzna.

§. 10. Wolno jest zabezpieczać ziemiopłody wszystkie, lub też pojedyncze tylko gatunki, w całości, lub częściowo.

Zabezpiecze-
nie częściowe.

Zabezpieczenie częściowe pewnego gatunku będzie przyjęte wtedy, jeżeli część zabezpieczona jednego gatunku stanowi osobne łąny, wynosi najmniej 25 morgów, i jeżeli inne łąny tegoż samego gatunku ziemiopłodów od zabezpieczenia przez właściciela wyłączone, dokładnym opisem granic w wykazie uwidocznione zostaną.

§. 11. W miesiącu kwietniu każdego roku poda Dyrekeya Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, do powszechnej wiadomości przez pisma publiczne wskazane §. 42 statutu, po jakich najwyższych cenach w pojedynczych powiatach, wszelkie rodzaje ziemiopłodów do ubezpieczenia przyjmowane będą.

Oznaczenie wartości ubezpieczyć się mających ziemiopłodów

Ubezpieczający oznacza sam ceny każdego rodzaju podanych do ubezpieczenia ziemiopłodów, jednakże tylko do maximum cen ogłoszonych przez Dyrekeyę Towarzystwa.

§. 12. Przystępujący wypełnia wykaz zgodnie z prawdą według pytań w tymże zawartych nie opuszczając żadnego; — takowy podpisem własnoręcznym stwierdza i Dyrekeyi w Krakowie, Reprezentacyi Dyrekeyi, lub wskazanej do tego osobie oddaje, przyczem jest warunek, żeby zabezpieczający był właścicielem podanych ziemiopłodów, albo jeżeli zabezpieczenie dla innych właścicieli skutecznie, żeby udowodnił tytuł lub wykazał się pełnomocnictwem.

Sposób przyjmowania.

Wolno będzie wyjątkowo w drodze telegraficznej i za opłaconą odpowiedzią podać ziemiopłody do ubezpieczenia; w takim razie ubezpieczenie rozpoczyna się od 12 godziny pierwszej nocy po przyjeździe telegramu do Dyrekeyi lub Reprezentacyi i po potwierdzeniu telegraficznym przyjęcia zabezpieczenia. Przy ubezpieczeniu drogą telegraficzną wolno tylko całe plony pewnych gatunków zboża w obrębie folwarku bez wyłączenia pojedynczych łąnów ubezpieczać. Bezpośrednio po wysłaniu wniosku telegraficznego, a najpóźniej w ośm dni po tem wysłaniu ma być dokładny wykaz ziemiopłodów do ubezpieczenia podanych sporządzony i za receptisem zwrotnym do Dyrekeyi lub Reprezentacyi odesłany.

§. 13. Przez oddanie tak sporządzonego, pisemnego lub telegraficznego wykazu (§. 12) lub oświadczenia (§. 15) do Dyrekeyi, Reprezentacyi Dyrekeyi lub Agencyi Towarzystwa, zabezpieczający przyjmuje na siebie wszelkie obowiązki niniejszym statutem zakreślone, oraz nieodwołalny obowiązek zapłacenia przypadających od niego należności.

Uiszczenie zaliczki.

§. 14. Z wyjątkiem wypadku przewidzianego w §. 12 ustępie 2 statutu (gdzie o ubezpieczeniu w drodze telegraficznej mowa) jest zabezpieczenie skutecznionem, skoro ubezpieczającemu się, zostanie doręczone świadectwo zabezpieczenia (polica), lub też skoro po nadejściu wykazów do biura, Dyrekeya lub jej Reprezentacya w przeciągu 24 godzin nie przesła odpowiedzi odmownej lub zabezpieczenie zawieszającej, osobie żądającej zabezpieczenia, albo tej, przez którą wykaz przesłany został.

Początek zabezpieczenia.

Za dowód w tym względzie służy receptis pocztowy dotyczący się pisma oddanego pod wskazanym adresem, o ile inna treść takiego pisma nie będzie udowodniona.

W razie, jeżeli w terminie powyższym odpowiedź odmowna lub ubezpieczenie zawieszająca przesłana nie została, jakoteż w wypadku przewidzianym w §. 12 ustępie 2gim statutu, Towarzystwo wynagradza wszelkie szkody przez grad w ziemiopłodach zabezpieczonych zrządzone, o ile do wynagrodzenia w myśl niniejszego statutu lub specjalnych w policy umieszczonych warunków jest obowiązaniem, a to od 12 godziny pierwszej nocy po przyjeździe wykazów dokładnie sporządzonych, a względnie wniosku

telegraficznego (§. 12) do biura Dyrekeyi w Krakowie lub jej Reprezentacyi. Jedynie ubezpieczenie buraków cukrowych rozpoczyna się najwcześniej dopiero 15 czerwea, ubezpieczenie winnic dopiero po okwitnięciu, a ubezpieczenie chmielu obowiązuje we wszystkich stadyach wegetacyi.

Koniec zabezpieczenia. Ubezpieczenie kończy się zaś: w winnicach przy rozpoczęciu zbioru w takich, przy lninie i konopiach trwa ubezpieczenie, póki te plody na pniu zostają, przy tytoniu ustaje ubezpieczenie z chwilą odłączenia liści, przy wszystkich zaś innych ziemiopłodach kończy się takowe, skoro ziemiopłody zwieziono; bezwarunkowo zaś kończą się wszelkie ubezpieczenia gradowe z dniem 31 października o północy.

Niedokładne wykazy. Po otrzymaniu polisy winien ubezpieczony takową przejrzeć i ewentualne niedokładności sprostować. Sprostowania na korzyść ubezpieczonego, podane do wiadomości po gradobiciu lub przy szacowaniu szkody, nie będą bowiem uwzględniane.

Gdyby wykaz był niedokładny, natenczas wchodzi zabezpieczenie w życie dopiero po nadejściu sprostowania lub też uzupełnienia tego, w czem niedokładność zachodziła.

Odnowienie zabezpieczenia bez podania wykazu. §. 15. Jeżeli kto nowych wykazów na rok następny nie poda, a złoży oświadczenie, że nadal ziemiopłody swoje zabezpieczone mieć chce, zabezpieczone pojedyncze kwoty zeszłego roku służą za podstawę do obliczenia zaliczki a następnie składki.

Na wypadek szkody w takim razie poszkodowany ma prawo do wynagrodzenia; poddać się wszelako musi sprawdzeniu przez komisję, tak wysiewów jako też i prawdopodobnego spodziewanego plonu na rok bieżący, który gdyby się okazał mniejszym niż w roku zeszłym, wynagrodzenie według tego sprawdzenia obliczonem będzie. Gdyby zaś plon okazał się większym, natenczas nadwyżka nad ubezpieczoną ilość plonu z roku ubiegłego, poczytaną będzie w myśl §. 34 jako pozostawiona na własne ryzyko właściciela. Jeżeli zaś ziemiopłody do wyższej klasy niebezpieczeństwa zaliczone, większą przestrzeń jak w roku ubiegłym zajmują, a ubezpieczony o tem Dyrekeyi nie zawiadomił, natenczas dopłaca ubezpieczony dodatkową zaliczkę w stosunku 20% od całej wartości plonów ubezpieczonych w roku przeszłym.

Zmiany w zasiewach. §. 16. Skoro pewna część pola po podaniu wykazów z jakiegobądź powodów innym gatunkiem zboża obsiana została, winien właściciel o tem Dyrekeyę w Krakowie lub jej Reprezentacyę bezzwłocznie zawiadomić.

Zmiana własności. §. 17. Przy przejściu zabezpieczonych ziemiopłodów w inne ręce, ma być Dyrekeya o tem najdalej w ośmiu dniach zawiadomiona, a dopiero po przyzwoleniu Dyrekeyi nowonabywca wchodzi w prawa i obowiązki swego poprzednika. Za opłatę należności asekuracyjnej odpowiedzialni są solidarnie pierwotny właściciel i nowonabywca.

Odmówienie wynagrodzenia. §. 18. Dyrekeya może odmówić wynagrodzenia, skoro zabezpieczony przeciw przepisom w §§. 10, 12 i 16 zawartym przewiń.

Dyrekeya nie może przyznać wynagrodzenia:

- Utrata prawa do wynagrodzenia.
- a) w wypadkach w §. 9 przewidzianych;
 - b) w tych wypadkach, gdy ubezpieczenie w myśl §. 14 statutu jeszcze w życie nie weszło;

- c) za takie szkody, które nie przez grad, lecz przez inne klęski elementarne, lub przez robaczki, chrząszczyki, rdzę i t. p. wyrządzone zostały;
- d) w tych wypadkach, w których ubezpieczony przyczynił się rozmyślnie, pośrednio lub bezpośrednio do powiększenia szkody;
- e) jeżeli doniesienie o szkodzie nie zostało zrobionem zgodnie z przepisami statutu §. 19.

§. 19. W razie uszkodzenia ziemiopłodów przez gradobicie, które według obowiązujących przepisów wynagrodzonym być powinno, obowiązany jest właściciel lub jego zastępca w 72 godzinach uwiadomić o tem Dyrekeyę lub jej Reprezentacyę i Delegata, o ile możności na drukach w tym celu do każdej policy dołączonych.

Doniesienie
o szkodzie.

Jeżeli doniesienie o szkodzie nie później jak w 10 dni po gradobiciu przesłanem zostanie, a ubezpieczony niemożność wcześniejszego doniesienia udowodni, nie będzie pozbawionym prawa do wynagrodzenia. Za szkody doniesione później jak w 10 dni po gradobiciu, traci poszkodowany wszelkie prawo do wynagrodzenia.

W przesłanych do Dyrekeyi i Delegata doniesieniach o szkodzie, należy wymienić dzień i godzinę gradobicia, pojedyncze uszkodzone pozycye, rodzaj uszkodzonych ziemiopłodów według policy, dodając jaka część ładu i w jakiej części plon na każdym łanie uszkodzonym został; w końcu należy wyjaśnić, czy uszkodzone ziemiopłody już okwitły lub nie.

Ponieważ w pierwszych chwilach po gradobiciu dokładnie ocenić się nie da, jaką szkodę grad wyrządził, przeto obowiązany jest poszkodowany w tych wypadkach, w których już po zrobionem doniesieniu o gradobiciu przekona się, iż szkody nie było, doniesienie to odwołać, w przeciwnym bowiem razie obowiązany będzie zwrócić Towarzystwu wszelkie koszta wynikłe wskutek wysłania komisji likwidacyjnej.

Odwołanie
doniesienia
o szkodzie.

§. 20. Przed likwidacyą szkody, nie wolno zabezpieczonemu w ziemiopłodach przez grad uszkodzonych żadnej zmiany przedsiębrać, z wyjątkiem, jeżeli zboże jest już przejrzałe i takowe dla uniknienia większej szkody powinno być zebrane; w takim razie obowiązany jest zabezpieczony Delegata powiatowego bez zwłoki o tem zawiadomić, a Delegat po oglądnięciu szkody wobec jednego przynajmniej Członka Towarzystwa lub dwóch wiarogodnych świadków, upoważnionym będzie do zezwolenia na uprzątnięcie zboża, zdając o tem natychmiast raport dokładny do Dyrekeyi w Krakowie lub jej Reprezentacyi.

Szkody gradowe na zbożu
przejrzałem.

W tych wypadkach odbędzie się oszacowanie szkody na podstawie zebranego plonu.

§. 21. Termin do sprawdzenia i obliczenia szkody wyznacza we wszystkich wypadkach Dyrekeya w Krakowie lub jej Reprezentacya.

Termin
likwidacyi.

Przy wyznaczeniu terminu obowiązana jest Dyrekeya lub jej Reprezentacya na następujące okoliczności uważać:

1. Przy szkodach, które przed lub też podczas kwitnięcia zboża wydarzają się, ocenienie szkody może tylko wtenczas nastąpić, kiedy po okwitnięciu zboża ziarno sformowane uwidoczni szkodę. W tych jednak wypadkach, gdzie właściciel niechcąc oczekiwać niepewnego rezultatu zbioru, życzę sobie bez utraty

czasu sprzątnąć uszkodzone ziemiopłody dla spożytkowania pozostałych części, a szkoda przynajmniej $\frac{2}{3}$ części całości wynosi, oszacowanie może nastąpić na wyraźne żądanie poszkodowanego bez zwłoki, wynagrodzenie zaś w takim wypadku nie może przenosić $\frac{2}{3}$ części całej wartości ubezpieczonej.

2. Przy uszkodzeniu zboża niedojrzałego, jednakże po okwitnięciu, gdzie ziarno już jest sformowane, nie może być szkoda oszacowaną przed ośmiu dniami od chwili gradobicia.
3. Przy uszkodzeniu zboża zupełnie dojrzałego, ma być zarządzoną likwidacya o ile okoliczności pozwalają jak najspieszniej.
4. W wypadkach tu nieokreślonych, a mianowicie gdzie w różnych stadyach zboże uszkodzone, t. j. zboże nieokwitnięte i okwitłe, dojrzałe i niedojrzałe, oszacowanie musi być zarządzane tak, by o ile możliwości, stosując się do powyższych norm, słuszności zadość uczynić, szacując szkodę częściowo według postanowień ad 1, 2, 3.

W ogóle wszelkie oszacowania szkody mają być tak zarządzane, by chwila koniecznego zbioru nie była wstrzymana, przez co mogłaby wyniknąć większa szkoda bądź dla poszkodowanego, bądź dla Towarzystwa.

Zawiadomienie o terminie likwidacyi.

§. 22. Dyrekcya w Krakowie lub jej Reprezentacya zawiadamia za pośrednictwem delegowanego likwidatora, o terminie wyznaczonym do komisji, poszkodowanego i jednego z Delegatów Towarzystwa.

Skład Komisji likwidacyjnej.

§. 23. Komisya likwidacyjna składa się z poszkodowanego i likwidatora, jako zastępcy Towarzystwa. Delegat ma być bezwarunkowo do likwidacyi zaproszonym, a gdyby udziału w komisji nie brał, ma być przez likwidatora o wyniku likwidacyi zawiadomionym. Gdyby poszkodowany nie mógł brać osobiście w komisji udziału, winien w oznaczonym terminie (§. 22) upoważnić pisemnie do zastępstwa: jednego z Członków Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, zamieszkałego w tym samym powiecie, w którym grad szkodę wyrządził, lub w powiecie granicznym, albo też jeżeli sam majątkiem nie zarządza, upoważnić swego zastępcę administracyjnego. W takim razie musi Delegat być obecnym przy likwidacyi, i Delegatowi służy prawo w porozumieniu z likwidatorem, nieprzyjęcia do komisji przedstawionego zastępcy i zażądania aby poszkodowany wybrał innego zastępcę. Gdyby poszkodowany temu żądaniu zadość nie uczynił i ani sam do komisji w oznaczonym terminie się nie stawił, ani też zastępcy nie ustanowił, zaprasza Delegat przewodniczący w porozumieniu z likwidatorem na zastępcę poszkodowanego, jednego z Członków Towarzystwa, którego działalność przy komisji ma dla poszkodowanego moc obowiązującą.

Oświadczenie Członków Komisji likwidacyjnej.

§. 24. W razie jeżeli poszkodowany nie bierze udziału w komisji, odczytuje Delegat przewodniczący oświadczenie, mocą którego Członkowie komisję składający, obowiązują się szacować szkody wedle sumienia, oraz wedle swej najlepszej wiedzy i woli, zgodnie z przepisami statutowymi, bez powodowania się jakimikolwiek względami dla Towarzystwa lub dla poszkodowanego. Oświadczenie to podpisują wszyscy Członkowie komisji.

§. 25. Do oszacowania szkody obowiązany jest poszkodowany przedłożyć komisji:

Dokumenta
do oszacowa-
nia szkody.

1. Świadcstwo zabezpieczenia (police).

2. Spis uszkodzonych pojedynczych łąnów, z uwagą w jakiej części każdy łąn uszkodzonym został, i jaki gatunek zboża i w jakiej części to zboże uszkodzonem zostało

3. Rejestra zasiewów.

§. 26. Jeżeli poszkodowany nie układa się osobiście z komisją likwidacyjną, lecz za pośrednictwem zastępcy, natenczas winien zastępca zawezwać jednego z domowników poszkodowanego, do wskazywania łąnów uszkodzonych.

Zawezwanie
przewodnika.

§. 27. Przy sprawdzeniu szkody ma być przestrzegane następujące postępowanie:

Oszacowanie
szkody.

Każdy łąn ma być z osobna dokładnie zbadany przez likwidatora, a ewentualnie przy udziale Delegata, celem sprawdzenia tożsamości łąnu, jego przestrzeni oraz ilości wysiewu według policy w porównaniu z rejestrami, niemniej w celu przekonania się, czy szkoda przez grad lub inne klęski niepodpadające wynagrodzeniu rządzoną została, następnie w celu sprawdzenia, czy ziemiopłody już poprzednio przez grad uszkodzone nie zostały, wreszcie w celu oznaczenia szkody wedle zasad niżej przytoczonych.

Likwidator porozumiewa się z poszkodowanym, ewentualnie z jego zastępcą, co do wysokości szkody na każdym łąnie, w obecności Delegata, jeżeli Delegat w komisji bierze udział, a w razie zgodnego ocenienia obu stron, wpisuje likwidator na tabeli detaksacyjnej następujące szczegóły:

a) jaka część łąnu uszkodzoną została (w ułamku);

b) jaki plon wydałby łąn w mowie będący (z korca, hektolitra, morga lub hektaru zasiewu), gdyby ziemiopłody przez gradobicie nie były uszkodzone;

c) jaka część tego plonu została zniszczoną, a mianowicie:

1) w ziarnie,

2) w słomie.

§. 28. Po zgodnem oszacowaniu w ten sposób szkody na każdym pojedynczym łąnie, podpisuje poszkodowany, ewentualnie jego zastępca, tabelę detaksacyjną w przeznaczoną na ten cel rubryce.

Wolno jednak Delegatowi, w przeciągu 6-ciu dni po odbytej likwidacji, przedstawić Dyrekeyi votum separatum, ale tylko w takim razie, jeżeli wedle jego uznania przyznane w całości wynagrodzenie najmniej o 10% wyżej rzeczywistej szkody wymierzone zostało.

Votum
separatum
Delegata.

§. 29. Gdyby poszkodowany lub jego zastępca nie mógł się pogodzić z likwidatorem co do wysokości szkody, natenczas Delegat, jeżeli jest obecnym przy likwidacji, po wysłuchaniu uzasadnionych zdań obu stron, rozstrzyga o wysokości szkody między obydwoma zdaniem w granicach ich orzeczeń, z uzasadnieniem podstawy, na jakiej orzeczenie swoje opiera.

Pośrednictwo
Delegata.

Jeżeli zaś Delegat nie był obecnym przy takiej likwidacji, natenczas w razie sporu z poszkodowanym Delegat bezwarunkowo rozstrzyga wedle ustępu 1-szego niniejszego paragrafu o wysokości szkody.

Sporządzenie
aktu
likwidacyi.

§. 30. Po oszacowaniu wszystkich łąnów sporządza likwidator pod przewodnictwem Delegata z tabel detaksacyjnych akt oszacowania. Przy obliczeniu szkody, mają być od wynagrodzeń wynoszących więcej jak 80% sumy ubezpieczonej na dotyczącym łąnie, koszta sprzętu, zwózki i omłotu zboża, potrącone podług stosunków miejscowych.

Jeżeli wynik oszacowania polegał na zgodzie obudwu stron, a Delegat przewodniczący nie miał powodu do oddania votum separatum w myśl §. 28 statutu, ani też był rozjemcą w myśl §. 29 statutu, natenczas wynik oszacowania jest nieodwoalny, i ani poszkodowany ani Dyrekeya nie mają prawa przeciw temu wynikowi oszacowania protestować, o ile zarządzona przez Dyrekeyę w przeciągu dni 14 pod przewodnictwem Delegata superrewizya, do której Dyrekeya ma w każdym razie prawo, nie wykaże rażących nieprawidłowości. W tych wypadkach akt likwidacyjny, jeżeli jest zgodny z tabelą detaksacyjną, nie potrzebuje być podpisany przez poszkodowanego, gdyż wystarczającym jest podpis jego na tabeli detaksacyjnej.

Jeżeli zaś Delegat czuje się spowodowanym w myśl §. 28 wnieść votum separatum, natenczas ma być akt likwidacyi z tem votum separatum poszkodowanemu odczytany i poszkodowany ma być zapytany, czy się zgadza naniżenie wynagrodzenia w myśl zdania Delegata. Jeżeli poszkodowany na tę redukcję przystaje i oświadczenie dotyczące podpisze, oszacowanie takie jest nieodwołalne.

Jeżeli zaś poszkodowany czyni w takim razie przeciw likwidacyi lub superrewizyi zarzuty, powinny być takowe do protokołu wciągnięte, a Dyrekeya po zbadaniu aktów zarzuty te albo uwzględni, albo też orzecze, że sprawa ma być przez Sąd polubowny rozstrzygnięta.

Odwołanie
się do Sądu
polubownego.

§. 31. Prawo żądania Sądu polubownego służy Dyrekeyi w wypadku powyższym, a nadto zarówno poszkodowanemu jakoteż i Dyrekeyi w tych wypadkach, w których przy szacowaniu szkody, Delegat w myśl §. 29 statutu, rozstrzygał między dwoma przeciwnymi zdaniem. Takie żądanie winno być jednak przez poszkodowanego, lub przez jego zastępcę wyraźnie w protokóle zamieszczone i Dyrekeyi w przeciągu dni dziesięciu arbiter poszkodowanego wskazany; w wypadku zaś, jeżeli Dyrekeya odwoła się do Sądu polubownego, winna o tem poszkodowanego w przeciągu 10 dni od chwili likwidacyi zawiadomić i przy tem zawiadomieniu swego arbitra wskazać. Po upływie 10-ciu dni od chwili oszacowania, tracą obie strony prawo odwołania się do Sądu polubownego.

Ukonstytuowanie
Sądu
polubownego.

§. 32. Sąd polubowny ma być ukonstytuowany na zasadach §. 67 statutu ogniowego z tą różnicą, że strona pozwana ma wskazać stronie pozywającej arbitra w przeciągu dni 10 a nie w przeciągu dni 30.

Obie strony sporne przedkładają Sądowi umotywowane zdania co do przedmiotu spornego, a Sąd polubowny rozstrzyga sprawę na podstawie aktu likwidacyjnego i umotywowanych zdań stron spornych, oraz na podstawie statutu Towarzystwa.

Wyrok Sądu
polubownego.

§. 33. Tak wydany wyrok Sądu polubownego jest nieodwołalnym i żadnej ze stron spornych nie przysłuży prawo apelacyi lub skargi o nieważność. Podanie o egzekucję wyroku Sądu polubownego należy zanieść do właściwej, zwyczajnej władzy sądowej.

Koszta Sądu polubownego ponosi poszkodowany tylko w takim razie, jeżeli był pozywającym, a wyrok sądowy na jego niekorzyść wypadł.

§. 34. Ceny ziemiopłodów podane do ubezpieczenia, będą w razie gradobicia podstawą do wymierzenia wynagrodzenia.

Ceny ziemiopłodów i plon przy obrachowaniu szkody.

Plon spodziewany winien być wedle możności ubezpieczony w tej ilości, jaki będzie plon rzeczywisty. W razie, jeżeli plon rzeczywisty okaże się znaczniejszym od plonu zabezpieczonego, właściciel zatrzymuje część na własne ryzyko, naprzykład: Jeżeli ktoś zabezpieczył 100 korey plonu na jednym łanie, a oszacowanie wykaże, że plon rzeczywisty wynosiłby 200 korey, wynika ztąd, że właściciel przyjął połowę plonu na własne ryzyko. Gdyby więc w takim wypadku cały łan został w połowie uszkodzonym, wtedy zabezpieczony nie dostaje wynagrodzenia za 100, lecz tylko za 50 korey po cenie ubezpieczonej, a to dla tego, że jedna połowa plonu na tym łanie nie była zabezpieczoną, lecz na własne ryzyko właściciela zatrzymaną.

Gdyby plon rzeczywisty okazał się przy oszacowaniu szkody mniejszym aniżeli plon zabezpieczony, w takim razie Towarzystwo wynagradza tylko szkodę w stosunku do rzeczywistego, a nie ubezpieczonego plonu, po cenach ubezpieczonych.

§. 35. Po sprawdzeniu aktów likwidacyjnych i wynikających ztąd obliczeń, Dyrekeya o wynagrodzeniu orzeka.

Orzeczenie o wynagrodzeniu.

§. 36. Wynagrodzenie przez Dyrekeyę przyznane, wypłacone będzie poszkodowanemu gotowemi pieniędzmi, w połowie najpóźniej w 14 dni po odbytej likwidacji, w drugiej połowie zaś 1 listopada. Wolno jednak Dyrekeyi wypłacić poszkodowanemu, jeżeli stan funduszków na to pozwala, całe wynagrodzenie w 14 dni po likwidacji, w tym razie płaci poszkodowany od połowy wynagrodzenia eskont $\frac{1}{2}\%$ miesięcznie, licząc od chwili wypłaty po dzień 1 listopada tego samego roku.

Wypłata wynagrodzenia.

Wypłata dopełnioną będzie za kwitem niestęplowanym, przez Dyrekeyę w Krakowie lub jej Reprezentacyę. Na żądanie jednak poszkodowanego, pieniądze przesłane być mogą do wskazanego miejsca na jego koszt i niebezpieczeństwo, za poprzedniem nadesłaniem do Dyrekeyi stosownego kwitu.

ROZDZIAŁ II.

Składanie rachunków, zwrot, dodatkowa zaliczka i fundusz rezerwowy w oddziale ubezpieczeń od gradu.

§. 37. Corocznie z dniem 20 listopada zestawiony będzie sumaryczny rachunek zysków i strat operacji gradowej, przy której to czynności nieuzupełnione jeszcze, jakoteż nieuregulowane wypłaty do rachunku wciągnięte będą, a pozostałość lub niedobór stosunkowo do zebranej zaliczki za dokonane zabezpieczenia w roku dotyczącym, rozrachowane zostaną.

Sumaryczny rachunek.

§. 38. Z pozostałości wskutek takiego obliczenia wyniknąć mogącej, muszą być przede wszystkim pożyczki, o ile takowe z funduszu rezerwowego zaciągnięte zostały (§. 4 i 40), temuż funduszowi zwrócone, reszta zaś pozostałości, o ile fundusz rezerwowy nie wynosi przynajmniej 3% zabezpieczonego przez Członków kapitału, po odtrąceniu z tejże 50% na fundusz rezerwowy, zostanie rozdzieloną jako zwrot Członkom za podpisaniem kwitu. Jeżeli zaś fundusz rezerwowy wynosi co najmniej 3% zabezpieczonego przez Członków kapitału, natenczas dzieli się pozostałość na dwie części, a mianowicie: na pozostałość dla Członków, którzy już co najmniej pięć lat od gradu ubezpieczeni byli w tem Towarzystwie — i na pozostałość dla Członków, którzy mniej jak pięć lat ubezpieczali swe płody od gradu w tem Towarzystwie. Pozostałość ta będzie w tym stosunku rozdzieloną, w jakim zostają wniesione zaliczki w dotyczącym roku przez Członków co najmniej pięć lat ubezpieczonych, do zaliczki tych Członków, którzy mniej jak pięć lat ubezpieczeni byli. Jeżeli pozostałość przeznaczona dla Członków pierwszej grupy wynosi co najmniej 5% od zaliczki przez Członków tej grupy wniesionych, to zostaje w całości tym Członkom zwróconą. Z pozostałości zaś drugiej grupy potrąca się najprzód 50% na fundusz rezerwowy, a dopiero druga połowa zostanie rozdzieloną jako zwrot tym Członkom drugiej grupy.

Jeżeli taki zwrot nie wynosi przynajmniej 5% od zaliczki, to tenże przypada funduszowi rezerwowemu.

Gdyby w ciągu którego roku wskutek bardzo licznych szkód, zaliczki złożone nie wystarczyły na wynagrodzenie szkód i opędzenie kosztów administracyi, w takim razie Dyrekeya w porozumieniu z Radą Nadzorczą upoważnioną będzie podnieść opłatę na fundusz rezerwowy, ustanowioną §. 39 ustępem 1 statutu, lub zażądać od wszystkich zabezpieczonych dodatkowej zaliczki, którą zabezpieczeni najpóźniej w cztery tygodnie od chwili zawezwania przez Dyrekeyę, do kasy Towarzystwa wnieść są obowiązani.

W razie niezapłacenia dodatkowej wpłaty w przepisany terminie, ma prawo Dyrekeya ściągania takowej sądownie.

Fundusz
rezerwowy.

§. 39. W celu zaopatrzenia Towarzystwa w dostateczne środki pieniężne, ażeby w latach nieszczęśliwych o ile możności Członków Towarzystwa ochraniać od wyniknąć mogących dopłat, zostaje utworzony fundusz rezerwowy, do którego z uwzględnieniem przepisu §. 40 następujące dochody wpływają:

1. Przy każdym skutecznym zabezpieczeniu $\frac{1}{10}\%$ od wartości ubezpieczonej.
2. 50 procentów od czystej pozostałości z wpłaconych zaliczek (§. 38).
3. Ułamki niepodzielne przy rozdzieleniu zwrotu, oraz pozostałość niewynosząca 5% od zaliczki (§. 38).
4. Nieodebrane zwroty.
5. Procenta i inne własne dochody od kapitałów należących do funduszu rezerwowego.
6. Od każdej sumy płatnej jako wynagrodzenie za poniesione szkody przez gradobicie (potrąca się) 5%; gdyby w tej samej miejscowości gradobicie w tym

sanym roku się powtórzyło: 10%, a w razie dalszych gradobić w tej samej miejscowości w tym samym roku: 15%.

7. Przy wypłacaniu wynagrodzeń 20 złr. przewyższających, będą uiszczone tylko całkowite złr.; centy zaś, możebną nadwyżkę stanowiące, wpłyną do funduszu rezerwowego.

Lokaeya fruktyfikacyjna funduszu rezerwowego dokonana być może tylko w sposób §. 13 pod liczbą 1, 2, 3, 4, 5, 7 i 8 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 18 sierpnia 1880 r., l. 110 dz. u. p. wskazany.

§. 40. Jeżeli przy zamknięciu rachunków fundusz rezerwowy wynosi trzy procenty zabezpieczonego kapitału, natenczas ustają dopłaty w §. 39 ustępie 1, 2 i 6-tym przewidziane od tych zabezpieczonych, którzy przynajmniej 5 lat byli Członkami Towarzystwa gradowego, na tak długo, jak długo fundusz rezerwowy w tej wysokości pozostaje.

Ażeby w latach nieszczęśliwych zażądania od Członków dodatkowej zaliczki (§. 38) uniknąć, przysłuża Radzie Nadzorczej prawo zaciągnąć pożyczkę z funduszu rezerwowego, która to pożyczka ma być funduszowi rezerwowemu z pozostałości, jaka się w najbliższych latach okaże, zwróconą.

Pożyczka
z funduszu re-
zerwowego.

§. 41. Fundusz rezerwowy jest niepodzielną własnością wszystkich tych, których ziemioplody od szkód gradowych w zabezpieczeniu zostają.

Rozdział
funduszu re-
zerwowego.

W razie rozwiązania oddziału zabezpieczeń gradowych, należy pozostały po zapłaceniu wszystkich długów fundusz, podzielić między tych, którzy natenczas w Towarzystwie od szkód gradowych zabezpieczeni są, a to w stosunku opłaconej przez każdego z nich w ostatnim roku zaliczki.

ROZDZIAŁ III.

Z a s a d y o g ó l n e.

§. 42. Wszelkie ogłoszenia publiczne mają być umieszczone w gazecie urzędowej krajowej.

Ogłoszenia.

§. 43. Rachunki roczne obejmować będą czas od 1 kwietnia każdego roku, do ostatniego marca roku następnego.

Roczne
rachunki.

Co do zestawienia zamknięcia rachunkowego i co do ułożenia sprawozdania, obowiązują odnośne normy §§. 27, 28, 29 i 30 rozporządzenia ministeryalnego z 18go sierpnia 1880 l. 110. dz. u. p. Zamknięcie rachunkowe i sprawozdanie mają być corocznie w autentycznej formie za pośrednictwem politycznej władzy krajowej Ministerjum spraw wewnętrznych przedkładane.

§. 44. Wszelkie oszacowania, składki i wypłaty będą obliczane i uiszczane w walucie prawnie obowiązującej w chwili przypadającego uiszczenia.

Waluta
obowiązująca.

Portorya.

§. 45. Portorya tycezące się tak spraw zabezpieczenia, jakoteż i przypomnień dawanych pojedynczym Członkom o wypełnienie obowiązków statutem przepisanych, ponoszą Członkowie, których to dotyczy.

Termin
do odebrania
zwrotów.

§. 46. Zwroty, które w ciągu trzech lat od ogłoszenia tychże, przez Członków nie zostaną odebrane, przypadają funduszowi rezerwowemu.

Spory ze sto-
sunku stowa-
rzyszenia wy-
nikające.

§. 47. Wszelkie spory ze stosunku stowarzyszenia wynikające, z wyjątkiem sporów o wysokość szacunku szkód gradowych w §§. 31, 32 i 33 wymienionych, należą do zwyczajnej drogi sądowej, przed Sąd w tej miejscowości, w której polica wydaną została.

Umorzenie
pretensyi.

§. 48. Wszelkie pretensye pochodzące ze stosunku ubezpieczenia unarzają się, jeżeli do dnia 31 grudnia tego roku, w którym polica wydaną została, zażalenie w drodze właściwej wniesione nie będzie.

C. k. Namiestnictwo.

L. 8223.

Na mocy upoważnienia wys. c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 13 grudnia 1893, L. 23731, c. k. Namiestnictwo zatwierdza niniejszy dodatek do statutu Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie „Warunki ubezpieczeń ziemiopłodów od szkód przez grad zrzadzonych“, zawierający postanowienia zmienione uchwałami ogólnych zgromadzeń Towarzystwa z dnia 29 maja 1891 i 3 czerwca 1893.

Lwów, 10 lutego 1894.

(L. S.)

Badeni m. p.

